

SAUGAUS ELGESIO PAPLŪDIMIUISE IR VANDENS TELKINIŲ VANDENYJE TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Saugaus elgesio paplūdimiuose ir vandens telkinių vandenyje taisyklės (toliau – taisyklės) nustato bendruosius žmonių saugaus elgesio paviršinių vandens telkinių (toliau – vandens telkiniai) vandenyje reikalavimus ir gelbėjimo darbų paplūdimiuose organizavimo principus.

2. Taisyklėse detalizuojami žmonių, užsiimančių rekreacija, sportu ar kita veikla, saugaus elgesio vandenyje reikalavimai, nurodoma maudymosi sezono trukmė, detalus gelbėjimo priemonių sąrašas, paplūdimių lankymo valandos ir institucijos, atsakingos už paplūdimių ir maudyklų administravimą, nustatymo tvarka.

3. Taisyklės galioja visoje Šiaulių savivaldybės teritorijoje, jos privalomos visiems fiziniams ir juridiniams asmenims.

4. Taisyklės netaikomos atliekant aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę, priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų, policijos, greitosios medicinos pagalbos funkcijas, taip pat ekstremaliųjų įvykių, situacijų, avarijų ar kitų stichinių nelaimių likvidavimo ir padarinių šalinimo metu, mokslinius ir kitus tyrimus, stebėjimus vandens telkiniuose Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo, Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo, Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymo nustatytais tikslais ir tvarka, taip pat vykdant Taisyklių kontrolės, paplūdimių ir maudyklų priežiūros, administravimo funkcijas.

5. Savivaldybės teritorijoje esantys, naujai įrengti arba rekonstruoti paplūdimiai įteisinami Šiaulių miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) tarybos sprendimu, o jų sąrašas prieinamas visuomenei.

6. Taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos vandens įstatyme, Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos turizmo įstatyme ir Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme nustatytas sąvokas.

II SKYRIUS SAUGAUS ELGESIO VANDENS TELKINIŲ VANDENYJE IR PAPLŪDIMIUISE REIKALAVIMAI

7. Vandens telkinio vandenyje ir paplūdimyje draudžiama:

7.1. plaukioti ar bristi už vietų, pažymėtų plūdūrais, taip pat maudytis po nustatytų paplūdimio lankymo valandų, maudymuisi neskirtose ir (ar) nesaugiose vietose (prie užtvankų, dirbtinių krioklių, šalia hidroelektrinėse naudojamų įrenginių, esančių vandenyje ir pan.) arba vietose, pažymėtose draudžiančiais maudytis informaciniais ženklais;

7.2. maudytis neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų;

7.3. maudytis vaikams iki 14 metų be suaugusio žmogaus priežiūros;

7.4. palikti prie vandens be priežiūros vaikus iki 14 metų;

7.5. plaukioti ant pripučiamų čiužinių, transporto priemonių padangų ir kamerų, rąstų, lentų ir kitų plaukiojimui nepritaiktų daiktų;

7.6. plaukioti plaukiojimui pritaikytomis plaukiojimo priemonėmis tam neskirtose paplūdimių maudyklų zonose, jomis kelti pavojų žmonėms ir aplinkai;

7.7. suptis ir vaikščioti tam nepritaikytose plaukiojimo priemonėse, taip pat nesilaikyti plaukiojimo priemonės gamintojo nustatytų saugaus plaukiojimo priemonės naudojimo reikalavimų ir (ar) draudimų;

7.8. plaukti plaukiojimo priemone, jeigu joje nėra gelbėjimosi liemenių, skirtų visiems joje esantiems asmenims;

7.9. maudytis, nardyti ir šokinėti iš (nuo) plaukiančios plaukiojimo priemonės;

7.10. maudytis žaibuojant ir (ar) perkūnijos, škvalo, viesulo metu;

7.11. maudytis esant gelbėjimo poste iškeltai raudonai vėliavai;

7.12. maudytis tamsiu paros metu;

7.13. paplūdimiuose ir maudyklose rūkyti (išskyrus įrengtas rūkymo vietas);

7.14. žaisti sportinius žaidimus ne fizinio aktyvumo (aktyvaus) paplūdimio zonoje ar sukelti pavojų poilsiautojams;

7.15. paplūdimiuose ir maudyklose įrengti stovyklavietes;

7.16. paplūdimiuose ir maudyklose, specialiai tam neįrengtose vietose kurti laužus, deginti žolę, šiukšles ir kitas atliekas;

7.17. skinti ar naikinti saugomų rūšių augalus;

7.18. žaloti ar naikinti esamą infrastruktūrą, kirsti ar kitaip naikinti želdinius neturint tam skirtų leidimų;

7.19. būti bendruosiuose paplūdimiuose nuogiems asmenims (nedėvintiems maudymosi kostiumų ar dėvintiems tik jų dalį);

7.20. lankytis su gyvūnais tam neskirtose paplūdimio vietose;

7.21. maudyti gyvūnus žmonių poilsiui skirtose maudymosi vietose;

7.22. plauti motorines transporto priemones, tarą nuo kenksmingų medžiagų, indus ir pan., skalbti vandens telkiniuose ir jų pakrantėse;

7.23. važiuoti ar stovėti su motorinėmis transporto priemonėmis arčiau kaip 25 m iki vandens telkinio;

7.24. užtvirti, perkasti ar kitaip naikinti takus, kelius, vedančius prie vandens telkinių, poilsiaviečių, paplūdimių ar maudyklų;

7.25. gadinti arba naikinti vandens telkiniuose arba prie jų esančius informacinius ženklus, iškabas, statinius, įrenginius;

7.26. kelti pavojų poilsiautojų saugumui, trukdyti ilsėtis poilsiui skirtose vietose;

7.27. teršti buitinėmis ir kitomis atliekomis vandens telkinius ir jų pakrantes, paplūdimius, maudyklas, mėtyti šiukšles, nuorūkas ir pan.

8. Plaukiojant savaeigėmis ir nesavaeigėmis plaukiojimo priemonėmis, privaloma laikytis Aplinkosaugos sąlygų plaukioti paviršiniuose vandens telkiniuose plaukiojimo priemonėmis ir plūduriuojančių priemonių įrengimo ir naudojimo, jų statymo ir (arba) švartavimo aplinkosauginių reikalavimų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. D1-187

9. Paplūdimiuose žmonėms gerai matomoje vietoje turi būti įrengti aktualūs paplūdimio informaciniai, draudžiamieji ženklai ir vėliavos (šių Taisyklių priedas), taip pat stendas, kuriame išdėstytos šios pagrindinės saugaus elgesio vandens telkinyje taisyklės (rekomendacijos):

9.1. nemokėdami plaukti, neikite į vandenį giliau kaip iki krūtinės;

9.2. nesimaudykite vieni, taip pat nesimaudykite nežinomose, nuošaliose vietose;

9.3. maudykitės tik įsitikinę, kad saugu, į nežinomą vandens telkinio vietą iš pradžių lėtai briskite, nenerkite ir nešokite į vandenį;

9.4. nestovėkite ir nežaiskite ten, kur galima netikėtai įkristi į vandenį;

9.5. perkaitę nešokite į vandenį staiga, pirmiausia apsišlakstykite;

9.6. maudydamiesi nekramtykite gumos, nevalgykite, nesimaudykite iš karto pavalgę;

9.7. nežaiskite vandenyje pavojingų žaidimų ir to neleiskite daryti vaikams: nenardinkite kito asmens, netampykite už kojų, nelipkite kitiems ant pečių;

9.8. pradėję skęsti, pasistenkite napanikuoti, dėmesį į save atkreipkite šaukdami arba mojuodami rankomis, pasistenkite įkvėpti kuo daugiau oro, atsigulkite ant nugaros;

9.9. gelbėti skęstantįjį vandenyje be pagalbinių priemonių galite, tik jei esate geras plaukikas, sugebantis profesionaliai įvertinti pavojaus lygį, žinantis gelbėjimo būdus ir mokantis tai atlikti praktiškai;

9.10. pastebėję skęstantį žmogų, šaukite mėgindami atkreipti aplinkinių dėmesį, kvieskite paplūdimio gelbėtojus, jeigu jų nėra, nedelsdami skambinkite skubios pagalbos numeriu 112. Laukdami gelbėtojų, pasitelkite į pagalbą kuo daugiau žmonių, pasidalykite pareigomis, bandykite padėti skęstančiajam saugiais būdais: nuo kranto, iš valtys, nuo tilto mesdami plūdūrą, tiesdami lazda ir t. t. Nerizikuokite savo gyvybe. Ištraukę skęstantįjį į krantą, suteikite pirmąją pagalbą, jei reikia, gaivinkite, kol atvyks pagalba;

9.11. nešaukite pagalbos, jei jos nereikia;

9.12. neplaukiokite ten, kur atliekami šuoliai į vandenį;

9.13. neplaukite į laivakelį ir nesiartinkite prie praplaukiančių laivų, nes kyla grėsmė būti įtrauktam po laivo sraigtais;

9.14. apsilvilkite gelbėjimosi liemenę prieš išplaukdami plaukiojimo priemone į vandens telkinį ir ją dėvėkite visą laiką, būdami plaukiojimo priemonėje ant vandens.

III SKYRIUS

NAUDOJIMOSI MIESTO PAPLŪDIMIAIS IR JŲ MAUDYKLOMIS REIKALAVIMAI

10. Maudymosi sezonas – laikotarpis, kurio metu galima tikėtis didelio besimaudančiųjų skaičiaus, – pagal Lietuvos gamtines sąlygas prasideda birželio 1 d. ir baigiasi rugsėjo 15 d. Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu maudymosi sezonas gali būti koreguojamas.

11. Kasmet prieš maudymosi sezoną Savivaldybės administracijos direktorius, atsižvelgęs į BĮ Šiaulių miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro (toliau – Visuomenės sveikatos biuras) pateiktą informaciją apie suinteresuotos visuomenės pasiūlymus, pastabas ar nusiskundimus, įsakymu:

11.1. patvirtina miesto teritorijoje įteisintų eksploatuojamų paplūdimių sąrašą;

11.2. paskiria patvirtintų paplūdimių administratorių (toliau – sporto centras „Atžalynas“) – instituciją, atsakingą už paplūdimių administravimą pagal įstatymų ir kitų teisės aktų suteiktus įgaliojimus;

11.3. nustato paplūdimių ir maudyklų darbo laiką.

12. Maudyklų naudojimas ir maudyklų vandens kokybės rodikliai turi atitikti sveikatos apsaugos ministro nustatytų visuomenės sveikatos saugos reglamentų (higienos normų) reikalavimus.

13. Visuomenės sveikatos biuras privalo:

13.1. sudaryti galimybę suinteresuotai visuomenei nuo einamųjų metų kovo 1 d. iki balandžio 20 d. dalyvauti ir teikti pasiūlymus, pastabas ar nusiskundimus dėl eksploatuojamų paplūdimių sąrašo patvirtinimo ir dėl numatomų stebėti maudyklų;

13.2. informuoti suinteresuotą visuomenę susitikimo vietose, miesto spaudoje, interneto svetainėje ar kitomis elektroninėmis priemonėmis apie tai, kam, koku adresu, iki kada ir koku būdu galima teikti pasiūlymus, pastabas ar nusiskundimus;

13.3. išnagrinėti Taisyklių 13.1 papunktyje nurodytą informaciją ir iki gegužės 1 d. Savivaldybės administracijos Sveikatos skyriui pateikti išvadą;

13.4. sudaryti numatomų vykdyti maudyklų vandens kokybės tyrimų kalendorinį grafiką ir pateikti jį Savivaldybės administracijos Sveikatos skyriui ir Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu patvirtintam Administratoriui (toliau – sporto centras „Atžalynas“);

13.5. sudarytą numatomų vykdyti maudyklų vandens tyrimų kalendorinį grafiką paskelbti interneto svetainėje ir pateikti Sveikatos ministerijos įgaliotai institucijai, atsakingai už ataskaitų Europos Komisijai rengimą ir užtikrinančiai, kad paplūdimių maudyklų vandens kokybė atitiktų direktyvos 2006/7/EB reikalavimus;

13.6. vykdyti Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu nustatytų maudyklų vandens vertinimą, klasifikaciją, charakteristikas Lietuvos higienos normos HN 92:2007 „Paplūdimiai ir jų maudyklų vandens kokybė“ (toliau – Higienos norma) nustatyta tvarka.

14. Poilsiautojų saugą, paplūdimių higienos reikalavimus, jų naudojimą ir priežiūrą turi užtikrinti sporto centras „Atžalynas“.

15. Sporto centras privalo:

15.1. organizuoti maudyklų vandens kokybės stebėseną pagal Higienos normos reikalavimus;

15.2. vizualiai tikrinti, ar maudyklos vandenyje nėra taršos: dervų likučių, stiklo, plastiko, gumos ar kitų atliekų, o jų esant – pašalinti ir apie tai informuoti visuomenę;

15.3. užtikrinti, kad maudymosi sezono metu informacija visuomenei paplūdimyje būtų aktyviai ir operatyviai skelbiama Higienos normos nustatyta tvarka, turimą informaciją nuolat teikti Visuomenės sveikatos biurui, Savivaldybės administracijai;

15.4. užtikrinti, kad paplūdimyje būtų maudyklos vandens kokybę nurodantis ženklas su simboliu, kuriuo žymima vandens klasifikacija pagal Higienos normos nustatytus ženklus su simboliais;

15.5. vykdyti paplūdimių priežiūrą:

15.5.1. prieš maudymosi sezoną visi paplūdimiuose esantys statiniai turi būti suremontuoti ir juose atlikta profilaktinė dezinfekcija, dezinsekcija ir deratizacija;

15.5.2. nerūšiuotos atliekos turi būti surenkamos ir išvežamos kiekvieną dieną, o atliekos iš antrinių žaliavų konteinerių turi būti išvežamos juos pripildžius;

15.5.3. pagal poreikį, bet ne rečiau kaip kartą per dieną persirengimo paviljonus, kabinas, rūbines, tualetus, šiukšliadėžes ir nerūšiuotų atliekų surinkimo konteinerius būtina išvalyti, vieną kartą per savaitę išplauti dezinfekciniais tirpalais. Išvežus antrines žaliavas, konteineriai turi būti išvalomi ir ne rečiau kaip kartą per mėnesį dezinfekuojami;

15.5.4. viršutinis paplūdimių smėlio sluoksnis, ne mažiau kaip 0,1 m gylio, turi būti išvalomas ir išpurenamas (mechaniniu arba rankiniu būdu) ne rečiau kaip kartą per savaitę;

15.5.5. paplūdimių maudyklos turi būti pažymėtos, pvz., plūdurais;

15.5.6. maudyklose neturi būti vandens sūkurių, duobių. Naujai susiformavusias dugno duobes būtina pažymėti, pvz., spalvotais plūdurais;

15.5.7. nuo paplūdimių maudyklų dugno ne rečiau kaip vieną kartą per mėnesį turi būti valomos atliekos ir dumbliai;

15.5.8. paplūdimiuose priėjimas prie vandens turi būti neslidus, neklampus, patogus ir saugus visiems, taip pat ir neįgaliems žmonėms;

15.5.9. paplūdimių teritorija turi būti suskirstyta į atskiras funkcines zonas: poilsio, maudymosi, sporto, kurios turi būti atitinkamai pažymėtos. Paplūdimių funkcinės zonos nurodomos matomoje vietoje esančiame informaciniame stende pagal Higienos normos reikalavimus;

15.5.10. būtina numatyti ir pažymėti vietas vaikams maudytis, kur gylis turi būti ne didesnis kaip 1,30 m;

15.5.11. paplūdimiuose, kurie skirti daugiau kaip 100 poilsiautojų, turi būti užtikrintas geriamojo vandens tiekimas. Vandens kokybė turi atitikti geriamojo vandens kokybės reikalavimus;

15.5.12. paplūdimiuose ne arčiau kaip 50 m iki maudyklų turi būti įrengti tualetai ir numatyti patogumai neįgaliems žmonėms;

15.5.13. paplūdimiuose ne rečiau kaip kas 25 m turi būti šiukšliadėžės, o jei nėra galimybių jas pastatyti nurodytu atstumu, paplūdimių prieigose turi būti pastatyti atliekų konteineriai. Paplūdimių prieigose turi būti pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus, stiklo, plastiko) konteineriai. Paplūdimių prieigose ir (ar) paplūdimiuose, skirtuose lankytis su gyvūnais, turi būti įrengtos šiukšliadėžės gyvūnų ekskrementams;

15.5.14. poilsiautojams persirengti turi būti įrengiami paviljonai arba kabinos. Viena

persirengimo kabina skiriama 50–100 paplūdimio poilsiautojų;

15.5.15. paplūdimiuose, kurie skirti daugiau kaip 100 poilsiautojų, būtina įrengti gelbėjimo punktus;

15.6. paplūdimiuose, poilsiautojams gerai matomose vietose, įrengti informacinius standus, kuriuose turi būti nurodoma:

51.6.1. bendra informacija: maudymosi sezono trukmė, paplūdimių, maudyklų ir gelbėjimo punktų darbo laikas, higienos reikalavimai, oro, vandens temperatūra, Sporto centro „Atžalynas“ telefonai;

15.6.2. informacija apie maudyklas: esama maudyklos vandens klasifikacija (geras, patenkinamas, prastas), maudyklų vandens kokybės tyrimų rezultatai, bendro pobūdžio maudyklos vandens aprašymas ne techniniais terminais, draudžiama arba nerekomenduojama maudytis, dienu skaičius;

15.6.3. saugaus elgesio telkinio vandenyje taisyklės (rekomendacijos), išdėstytos Taisyklių 9 punkte.

16. Visuomenės sveikatos biuras visomis komunikacijos priemonėmis ir interneto svetainėje skelbia:

16.1. paplūdimių maudyklų sąrašą prieš kiekvieną maudymosi sezoną;

16.2. visų paplūdimių maudyklų vandenų klasifikaciją per paskutinius trejus metus, įskaitant stebėsenos paskutinės klasifikacijos rezultatus;

16.3. stebėsenos rezultatus pabaigus analizę.

17. Maudyklų vandens kokybę vertinama kiekviename paplūdimyje pasibaigus maudymosi sezonui ir remiantis maudyklų vandens kokybės duomenimis, surinktais per einamąjį ir tris ankstesnius sezonus.

IV SKYRIUS GELBĖJIMO DARBŲ PABLŪDIMIUOSE ORGANIZAVIMAS

18. Už skęstančiųjų gelbėjimo darbų organizavimą yra atsakingos institucijos, nurodytos Lietuvos Respublikos vandens įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje.

19. Gelbėjimo darbų organizavimas apima reagavimą į pagalbos prašymą, gelbėjimo darbų atlikimą, taip pat prevencinių priemonių taikymą. Organizuojant gelbėjimo darbus, turi būti naudojamos Nardymo priemonių ir įrangos sąrašė, patvirtintame Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2019 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. 1-6 „Dėl Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos priemonių ir įrangos sąrašų patvirtinimo“, nurodytos priemonės atsižvelgiant į paplūdimio ir maudyklos ypatybes.

20. Paplūdimio lankymo valandomis paplūdimio gelbėjimo punkte privalo būti gelbėtojai, pasitikrinę sveikatą ir išklaušę mokymus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. sausio 28 d. įsakymo Nr. V-69 „Dėl Privalomųjų pirmosios pagalbos, higienos įgūdžių, alkoholio, narkotinių ir psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo poveikio žmogaus sveikatai mokymų ir atestavimo tvarkos aprašo ir Asmenų, kuriems privalomas sveikatos ir (ar) pirmosios pagalbos mokymas, profesijų ir veiklos sričių sąrašo, mokymo programų kodų ir mokymo periodiškumo patvirtinimo“ nustatyta tvarka.

21. Paplūdimiuose prie maudyklų turi būti gelbėtojams pasiekiamos gelbėjimo priemonės (vandens transporto priemonės, ryšio užtikrinimo ir palaikymo priemonės, gelbėtojo asmens apsauginės priemonės (liemenės, šalmai ir kt.), taip pat tokios gelbėjimo priemonės kaip gelbėjimo ratas, plūduras, lynas, papildomos gelbėjimo priemonės (plaukmenys, kaukė, vamzdelis, peilis ir kt.), stebėjimo priemonės ir informavimo priemonės (žiūronai, garsiakalbiai ir kt.), pirmosios pagalbos suteikimo priemonės.

22. Priešgaisrinės gelbėjimo pajėgos, gavusios pagalbos prašymą per Bendrąjį pagalbos centrą (skubios pagalbos numeris 112), į įvykio vietą atvyksta iš savo nuolatinių dislokacijos vietų ir pagal kompetenciją atlieka gelbėjimo darbus.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23. Taisyklių laikymosi kontrolę užtikrina sporto centras ar jos įgalioti asmenys.

24. Asmenims, pažeidusiems Taisyklių reikalavimus, taikoma administracinė atsakomybė, numatyta Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse.

25. Taisyklės gali būti pildomos ir keičiamos Savivaldybės tarybos sprendimu, atsižvelgus į konkrečius Savivaldybės poreikius, tarnybų, susijusių su Taisyklių įgyvendinimu ir kontrole, pasiūlymus ir į kitas priežastis.

26. Taisyklėse neaptarti klausimai sprendžiami vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatomis.

Saugaus elgesio vandens telkinių
vandenyje taisyklių priedas

PAPLŪDIMIŲ INFORMACINIAI ŽENKLAI IR VĒLIAVOS

Gelbėjimo stotis

Pirmoji medicinos
pagalba

Zona, skirta
lankytis su
gyvūnais

Mėlynosios
vėliavos
papildimys

Aktyvaus poilsio
zona

Pasyvaus poilsio
zona

Neįgaliųjų
papildimys

Bendras papildimys

Moterų
papildimys

Vyrų papildimys

Nudistų
papildimys

Rūkymo vieta

PAPLŪDIMIO TERITORIJOJE NAUDOJAMI DRAUDŽIAMIEJI ŽENKLAI:

Įrengti
stovyklavietes

Kurti laužus

Lankytis su
gyvūnais

Skinti ar naikinti
saugomų rūšių
augalus

Vartoti
alkoholinius
gėrimus

Rūkyti
draudžiama

VĒLIAVŲ REIKŠMĖS:

Maudytis galima
(žalia)

Maudytis pavojinga
(geltona)

Budį gelbėtojai
(raudona, geltona)

Maudytis draudžiama
(raudona)